

Uudenmaan liiton hallitusohjelmataavoitteet kevään 2023 eduskuntavaaleihin

Maakuntahallitus 26.09.2022 § 91
310/07.00.04.00.00/2022

Tiivistelmä

Maakuntahallitukselle esitetään, että se käy keskustelun luonnoksesta Uudenmaan liiton hallitusohjelmataavoitteiksi 2023. Ne tuodaan hyväksyttäväksi seuraavaan hallituksen kokoukseen. Tavoitteet on valmisteltu laaja-alaisessa yhteistyössä alkusyksyn aikana ja ne pohjautuvat Uusimaa-ohjelman kolmeen strategiseen kärkitavoitteeseen, sekä neljäntenä kokonaisuutena Uudenmaan erityispiirteisiin kuntatalouden ja hyvinvointialueiden näkökulmasta.

Selostus

Uudenmaan liiton hallitusohjelma-tavoitteissa on pyritty huomioimaan alueen kuntien ja yhteistyötahojen tavoitteet ennen kaikkea niissä kysymyksissä, jotka ovat koko maakunnalle tärkeitä ja yhteisiä, ja erityisesti Uudellemaalle ainutlaatuisia suhteessa muihin Suomen maakuntiin.

Hallitusohjelmataavoitteet noudattavat Reilusti edellä - Uusimaa-ohjelman 2022-25 kolmea strategista kärkeä (Uusimaa saavuttaa hiilineutraalisuuden, TKI-panostukset kasvavat 5 %:iin BKT:stä sekä työllisyysaste 80 %:iin vuoteen 2030 mennessä). Lisäksi neljäntenä teemana on otettu mukaan kuntatalouden ja hyvinvointialueiden seuraavan hallituskauden Uudellemaalle keskeisimmät erityiskysymykset.

Uudenmaan liiton hallitusohjelman pää- ja alateemat ovat otsikkotasolla seuraavat:

Tavoite 1. Kohti hiilineutraalia Suomea - Uudenmaan tavoitevuosi on 2030

- 1.1. Vauhditetaan energiasiirtymää ja kasvatetaan Suomen energiaturvallisuutta ja -riippumattomuutta, ensi sijassa polttoon perustumattomilla uusiutuvan energian tuotantomuodoilla
- 1.2. Nopeutetaan liikenteen päästövähennystavoitteita sekä luodaan edellytyksiä fossiilisista liikennepolttoaineista luopumiselle ja älyliikenteelle.
- 1.3. Luodaan kiertotaloudesta Suomen uusi kasvun suunta.

Tavoite 2. Tulevaisuuden kasvua Suomelle Uudenmaan avulla

- 2.1. Suomalainen aluepolitiikka tuottamaan kestäväää kasvua.
- 2.2. Vahvistetaan kansallista tutkimus-, kehitys ja innovaatiotoimintaa (TKI) - Uudenmaan tavoite on saavuttaa 5 % alueen BKT:stä 2030.
- 2.3. Panostetaan maankäyttöön, liikkumiseen ja logistiikkaan siellä, missä siitä saadaan suurin hyöty.
- 2.4. Vahvistetaan pääkaupunkiseudun ja Uudenmaan turvallisuutta, turvallisuustyötä sekä varautumista.

Tavoite 3. Nostetaan Uudenmaan työllisyysaste 80 prosenttiin

- 3.1. Lisätään aloituspaikkoja sinne, missä väestörakenteen pohjalta on huomattavin kasvava tarve.

- 3.2. Edistetään kansainvälisten osaajien sekä yritysten valmiutta asettautua ja sitoutua Uudenmaalle.
- 3.3. Panostetaan maahanmuuttajien työllisyyteen kansallisena voimavarana.
- 3.4. Panostetaan Uudenmaan työllisyysasteen kohottamiseen kansallisena erityiskysymyksenä.

Tavoite 4. Turvataan kuntien rahoituspohja kasvavilla alueilla niiden erityistarpeet huomioiden

- 4.1. Kannusteet tukemaan kuntien omaehtoista kestäväää kasvua - uudistus valtionosuuksiin ja tasausmekanismiin.
- 4.2 Turvataan hyvinvointialueiden palvelut rahoituksen kriteerejä täsmentämällä.

Nyt käsiteltävänä olevan luonnoksen lisäksi Uudenmaan liitto on parhaillaan kokomassa tausta-aineistoa esitettävistä tavoitteista vaikuttamistyön tueksi, sekä tuottaa ytimekkään hand-outin keskeisistä tavoitteista.

Asian tausta

Suomen eduskuntavaalit järjestetään 2.4.2023. Uudenmaan liiton hallitusohjelman valmistelussa on pyritty rakentamaan lähestymistapaan; mitä Uusimaa haluaa yhdessä Suomen hallituksen kanssa tehdä ensi vaalikaudella, jotta koko Suomi menestyy myös tulevaisuudessa. Olemme olleet kansainvälisesti kilpailukykyinen maakunta jo pitkään, mutta erityisesti nyt globaali toimintaympäristö ja erilaiset kriisit vaikeuttavat Uudenmaan mahdollisuutta jatkossa enää toimia koko maan hyvinvoinnin generoijana. Siksi Uusimaa ei sitä voi menestyä Suomen kansainvälisimpänä veturimaakuntana yksin, vaan tarvitsee aiempaa tiiviimpää yhteistyötä ja synergiaa Valtioneuvoston kanssa eri tasoilla.

Uudenmaan liiton toimisto on valmistellut elo-syyskuun aikana hallitusohjelmataavoitteita laaja-alaisesti hyödyntäen monipuolisesti omaa ja sidosryhmien asiantuntemusta. Luonnoksesta on keskusteltu mm. maakuntahallituksen nimeämässä erillisessä työryhmässä, sekä kuntajohtajien, kuntajohtajakokouksen valmistelusihteeristön ja elinkeinojohtajien asiantuntijaryhmän kokouksissa.

Päätösesitys:

Maakuntahallitus käy keskustelun luonnoksesta Uudenmaan liiton hallitusohjelmataavoitteiksi 2023.

Päätös:

Maakuntahallitus antoi evästyksen asian valmisteluun ja totesi, että asia tuodaan seuraavaan kokoukseen päätettäväksi.

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Juha Eskelinen
Asiantuntija Outi Ervasti